

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 150/05-21

Ústavný súd na neverejnom zasadnutí 15. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudcov Jána Lubyho a Ľudmily Gajdošíkovej o sťažnosti Ing. Ľ. K., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 180/00 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. Ľ. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 180/00 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava III **p r i k a z u j e ,** aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 180/00 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. Ľ. K. **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť Ing. Ľ. K. trovy konania 6 310 Sk (slovom šesťtisícristodesať slovenských korún) na účet advokátky JUDr. E. Ľ., B., do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2005 doručená sťažnosť Ing. Ľ. K., bytom B., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 180/00.

V označenej veci je sťažovateľ v postavení žalovaného; žalobca si uplatňuje voči nemu doplatenie kúpnej ceny za odpredaný rodinný dom. Súdny spor sa vedie od roku 2000 a doteraz v ňom nebolo rozhodnuté vo veci samej. Sťažovateľ podal 28. septembra 2003 orgánu štátnej správy súdov sťažnosť, na ktorú okresný súd nereagoval. Ďalším listom zo 7. marca 2005 sa sťažovateľ opakovane sťažoval na zbytočné prietahy v konaní, avšak okresný súd zostal naďalej nečinný a ani na sťažnosť sťažovateľa neodpovedal.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy OS Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 180/00 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III sa prikazuje konať v označenej veci bez zbytočných prietahov.

3. Ing. Ľ. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 50.000 Sk, ktoré mu je OS Bratislava III povinný zaplatiť do 2 mesiacov od doručenia nálezu.

4. OS Bratislava III je povinný zaplatiť trovy konania v sume 6.310 Sk k rukám JUDr. E. Ľ. do 2 mesiacov od nálezu. “

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) 22. júna 2005 na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, a pretože nezistil dôvody na odmietnutie sťažnosti, uznesením č. k. II. ÚS 150/05-7 ju prijal podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd sťažovateľa a okresný súd, aby oznámili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie; okresný súd vyzval aj na vyjadrenie k sťažnosti.

Sťažovateľ aj okresný súd oznámili ústavnému súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Okresný súd k sťažnosti uviedol:

„Návrh na začatie konania bol podaný dňa 18. 12. 2000.

Vec pôvodne prejednával a rozhodoval sudca JUDr. R. H., ktorý v nej konal riadne a bez prieťahov až do ukončenia svojho pôsobenia na tunajšom súde dňa 31. 12. 2002, pričom od 1. 1. 2003 začal pôsobiť na Krajskom súde v Bratislave.

Celé súdne oddelenie sudcu JUDr. R. H., ktoré obsahovalo 399 nevybavených vecí, prevzal dňa 15. 4. 2003 sudca Mgr. M. D., ktorý samozrejme, potreboval určitý čas, kým sa oboznámil s vecami v súdnom oddelení.

Pojednávanie dňa 18. 2. 2004 odročil na neurčito s tým, že odporcovia 1) a 2) doložia do spisu stavebný denník a doklady o realizácii krtkovania.

Stavebný denník a doklady o realizácii čistenia kanalizácie, tzv. krtkovania boli súdu doručené až dňa 13. 9. 2004.

Počas mesiacov júl a august 2005 sa súd, a to jeho sídlo na Sadovej 2 v Bratislave i jeho pracoviská na Námestí SNP 28 v Bratislave a na M. R. Štefánika 40 v Pezinku, sťahoval do nových priestorov na Námestí Biely kríž 7 v Bratislave.

Úpravou zo dňa 6. 10. 2005 súd nariadil pojednávanie na deň 14. 11. 2005.

Je pravdou, že vo veci sa nekonalo od 13. 9. 2004, kedy boli súdu doručené uvedené listiny, do obdobia sťahovania súdu, čo však pripisujem preťaženosti sudcu, ktorý má vo svojom oddelení okolo 450 nevybavených vecí, resp. celého súdu, ktorý dňa 1. 1. 1997 prevzal veci bývalého Okresného súdu Bratislava – vidiek a dňa 1. 1. 2005 veci bývalého Okresného súdu Pezinok.“.

Ústavný súd zo spisu sp. zn. 9 C 180/00 zistil, že predmetom konania je doplatenie kúpnej ceny za odpredaný rodinný dom; konanie začalo na návrh, ktorý bol okresnému súdu doručený 18. decembra 2000. Sťažovateľ vystupuje v konaní ako odporca v prvom rade. V období od začatia konania do podania sťažnosti ústavnému súdu nariadil okresný súd vo veci jedenásť pojednávaní. Prvé pojednávanie sa konalo 16. mája 2001. Nasledujúce tri pojednávania sa neuskutočnili (pojednávanie nariadené na 3. september 2001 pre neprítomnosť zákonného sudcu a nasledujúce dve - 7. novembra 2001 a 4. februára 2002 - pre neprítomnosť účastníkov konania, pričom o odročenie pojednávania nariadeného na 7. november 2001 požiadala právna zástupkyňa navrhovateľov a o odročenie pojednávania určeného na 4. február 2002 požiadala právna zástupkyňa žalovaných).

V roku 2002 uskutočnil okresný súd štyri pojednávania vo veci (10. júna, 23. septembra, 28. októbra a 6. novembra); posledné z nich 6. novembra 2002 okresný súd odročil za účelom nariadenia znaleckého dokazovania na neurčito. Dňa 6. mája 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť odporcov o odstránenie prietahov v konaní. Navrhovatelia požiadali okresný súd o nariadenie pojednávania podaním doručeným 10. júna 2003.

Ďalšie, v poradí desiate pojednávanie nariadil okresný súd na 28. január 2004. V roku 2004 sa ešte uskutočnilo pojednávanie 18. februára 2004, ktoré okresný súd odročil na neurčito s tým, že odporcovia predložia do spisu stavebný denník a „*doklady o realizácii krtkovania*“. Odporcovia doručili okresnému súdu požadované doklady 13. septembra 2004.

V nasledujúcom období (po podaní sťažnosti ústavnému súdu) nariadil okresný súd pojednávanie na 14. november 2005, ktoré odročil na 16. január 2006. Na tomto

pojednávani odporcovia vyhlásili, že disponujú dokladom o zaplatení celej kúpnej ceny za odpredaný rodinný dom. Okresný súd odročil pojednávanie na 13. február 2006, ktoré bolo taktiež odročené.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že „súd bol celkovo nečinný a od podania žalobného návrhu neuskutočnil vo veci žiadne úkony“ (II. ÚS 4/03). Ako zo sťažnosti, tak aj z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 180/00 vyplynulo, že ide o takýto prípad, pretože sťažovateľ namieta v označenom konaní obdobie od novembra 2002 ako obdobie nečinnosti okresného súdu. Z prehľadu procesných úkonov

vyplývalo, že okresný súd bol nečinný od novembra 2002, keď odročil pojednávanie za účelom nariadenia znaleckého dokazovania na neurčito, až do februára 2004. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené až na január 2006; počas tohto obdobia taktiež nebol vykonaný žiaden procesný úkon.

Ostatné obdobia postupu súdu nevykazujú znaky nečinnosti, ani neefektívnej činnosti. Vzhľadom na nečinnosť okresného súdu v trvaní približne troch rokov ústavný súd zhodnotil toto obdobie ako obdobie, v ktorom došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 50 000 Sk. Vzhľadom na obdobie nečinnosti okresného súdu v namietanom konaní (v trvaní ca troch rokov) považoval ústavný súd sumu 30 000 Sk za primerané finančné zadost'učinenie, zodpovedajúce okolnostiam konkrétneho prípadu, dĺžke konania a namietanému obdobiu nečinnosti okresného súdu.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. E. Ľ., B., ktoré uplatnil za dva úkony právnej pomoci v sume 6 310 Sk (vrátane 19 % DPH) podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2006